

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Lemberger Árpád.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

A „Bajai Hírlap” olvasóközönségéhez.

— Egy kis program és felhívás. —

Április elsején kezdődött a Bajai Hírlap tizenegyedik évfolyamának második évnyelve.

Ebből az alkalomból egyrészt, másrészt pedig azért, hogy újból és ismételten hitvallást tegyünk azokról az irányelvekről, melyek újságírói tollunkat ennek a lapnak a szerkesztésében vezetnek, pár szót óhajunk szólni ahhoz az intelligens közönséghez, mely a Bajai Hírlapot immár egy évtizeden keresztül erkölcsi és anyagi támogatásával buzditotta és fentartotta.

Bajai újság vagyunk első sorban, lokálpatrióta szívvel dolgozunk e város érdekeinek fölvirágoztatásán és az egykor oly messzehírű bajai társadalmi élet fentartásán. Nyílt szókimondással szólnunk bele a hivatalos városi közelet irányításába, társadalmi téren pedig lankadatlán munkát folytatunk a polgárság harmonikus együttélésének restaurálásáért, mert vezérelvünk, hogy csakis egyesült erővel viharthók ki közcélú érdekeink, az erőknél bármily ürügy alatti szétforgá-

csolása pedig bűn, halálos véték szűkebb hazánk, Baja városa ellen.

Lokális érdekű eszmék fölvetése, régi kultur-tervek és helyi gazdasági problémák ébrentartása képezi témáját bajai vonatkozású cikkeinknek és megnyitjuk hasábjainkat mindenki számára, aki közcélú munkánkat ideákkal támogatni kész.

Politikai dolgokban Deák Ferenc örökének fentartásáért szállunk sikra, de nem zárkózunk el a változott idők politikai áramlatainak kellő és objektív megvilágítása elől sem. Liberális országpolitikáért és gazdaságos, célirányos városi politikáért harcolunk egyaránt, szüntelen reámutatva azokra a fölbujánzó tévtanokra, melyek a polgárság politikai és lelkiismereti szabadságát és a hagyományos hírv magyar liberalizmust megméltelyezni akarják.

Szépirodalmi téren érdekességre, nivón álló tárcá- és karcolat-rovatra törekszünk, szóval: újságot akarunk írni továbbra is, régi, kipróbált újságíró-gárda irodalmi termékeinek közlésével, száműzve hasábjainkról a dilettantéria apró szárnypróbálgatásait.

Az új évnyevet kezdetével, új előfizetést nyitván a Bajai Hírlapra, — úgy hisszük — nem lépjük túl a szerénység korlátait, ha lapunknak anyagi támogatására kérjük a közönséget

Kritikus helyzet.

Az ünnepi csöndet válságos moraj váltja föl. E hó végéig el kell dönteni, hogy mi lesz azokkal a vakmerő ígéretekkel, melyeket Aehrenthal báró az ország bőrére tett az osztrák delegáció előtt S mindenki, aki a politikai árna kulisszái mögé lát vagy látni vél, igen izgalmas napokat jósol.

Aehrenthal a bécsi lapok után azt a hírt kolportáltatta, mintha ő ismeretes ígérezeit Wekerle hozzájárulására alapította volna. Ezzel szemben a magyar kormány egy félhivatalos cáfolatot adott ki, melyben csak annyit van, hogy a magyar kormány tagjai szolidárisak és hogy Wekerle, minisztertársai nélkül nem nyilatkozott és nem tett semmit.

Ugy tudjuk, hogy sem a hírek, sem a cáfolatok nincsen semmi jelentőségben. A magyar kormány még egyáltalában nem fixirozta álláspontját Aehrenthal nyilatkozatainak tárgyában Wekerle tehát nem tehetett semmiféle hozzájáruló nyilatkozatot, a kormánytagok szolidaritása pedig csak ezután fog ki vagy ki nem tűnni.

E héten volt nagy titokban az a magyar minisztertanács, mely döntő irányítással látta el a miniszterelnököt, aki

TÁRCA.

Ulrik mester.

— A „Bajai Hírlap” eredeti tárcája. —

Írta: Kanizsal Ferenő.

Ulrik mester banálisnak tartotta azt az ötletet, hogy ezer tonna olajat öntsön a tóra és hogy az olajrejteget meggyújtsa. A piromania nem nyújt arányos kielégülést a vágy mohóságával szemben. Sőt a kielégülés után a füstszag lehangoltságot kelt és az alászitáló hamuval a bánat fátolya hátrýzza be a lelket.

Nem. A tűz nem igazi szenzáció. És ha mégis van valamely köze a szenzációhoz, ezt a vészharangtól veszi kölcsön.

Bam-bam! Amikor csak úgy zuhog az érc-kalapács a harangon . . . Amikor gyors torlódásban lódulnak ki kondulások: el nem fogyva, meg sem is ritkulva, mint a tengeren nyargaló hullámpiripák lobogó sörényei. A rémülten reszkető érc-tömeg rezgése beledübörög a földre, a levegőbe, az abaküvegekbe, a csontokba, az agyvelőkbe . . . Ijesztő ringatás keletkezik, mint földrengéskor. A vészharang szava, ez valami.

Ettől megrökönyödnek ám az emberek és ha éppen asztalnál ülnek, leteszik a kést,

meg a villát és hullaarcal bámulnak egymásra, majd eszüket vesztve, kiszaladnak az utcára . . .

Igen. Kondulások, döngések, zuhogások, bömbölések hatnak legjobban, mert ezeknek közük van a halálhoz. (Ebben Ulrik mester nem téved; emlékszem, hogy egyszer, elalvás percében, megsejtettem, hogy most meghalok, most mindjárt megfulladok. Elakadt a lélekeztem, megállt a szívem, mint az ingája annak a falóirának, melyet hanyattfektettek. Sистергés keletkezett, majd kattogás, aztán felvágódó lödítások, zuhanó esztanással; és hamar, hamar óriási lendítőkerek, szárnyakkal, szédítő forgásba pattant és zugott, harsogott, orgonázott, mint egy óriási parittyá. Szörnyű volt ez! Ébredj föl, mert meghalsz. Ébredj föl. Óriási erőfeszítés árán tudtam föleszmélni . . . Megmenekültem a haláltól; de az elmosódó és csakhamar láthatatlan nagy kerék dörgését még hallottam, amint távolodik és fáj a hátam, csurron facsaró víz a hálóingem.)

. . . Ulrik mester tehát hozzáfogott számolni, következtetni. Összevásárolt egy csomó ariston-lemezt; amin ne mosolyogjunk, mert sántáni hasonúságba kezdett. Csupa öblös kilengésű harmóniák lemezeit és ezek közt figyelemmel vizsgálta Beethoven gyászindulóját, mert benne kong az akkordban a dóm öreg harangjának ritmusa. Ez a ritmushullám rengeti a koporsót, melynek süket falait a zoko-

gást követő rögök ostromolják, de a harang — bam, bam, — a temetőbe is kihallatszik. Mert ezt a tulvilági harmóniát ama fekete köpönyeges ember rendelte Beethovenéll, aki, hogy eleget tett a felszólításnak, mindjárt meg is halt. A fekete köpönyeges ember iratta — mondják — a Barcarolát is . . .

Ezek az ariston-lemezek, hiszen ismerik, nagyjában olyanok, mintha egy Morse-távíró-gép szántólt volna rájuk vonalas és pontos jegyjeit, azzal a különbséggel, hogy a vonalak meg a pontok nem csupán egy egyesben, hanem a hangok és az oktávok számának megfelelő párhuzamos egyesekben következnek. Ulrik mester ezek szerint összehasonlította mértani és számtani alapon a különböző dallamok, akkordok, hatások és motívumok pontvonalas kifejezőit és igen helyesen arra a következtetésre jutott, hogy pusztán mennyiségtani uton új dallamokat lehet komponálni. A már levázolt egyenletek alkalmazása és kiszámítása után csak köröz, vonaloz, meg egy ceruza kell és tetszés szerinti hatásokat lehet elérni.

Igy azonban az eredmény nem elég alapos. Mert így csupán a hangokat, azok összefüggését, következtését, időtartamát hozhatjuk elő. A hangok színét és jellegét még nem. Más a hegedű-ája és más a trombitáé, a zongoráé. Ezt meg a grammofoon-henger hangvéseteinek

e kérdés elintézése végett Bécsbe utazott. Beavatott forrásból kiszivárgott, hogy a májusi delegáció és a tisztí fizetés-emelések kérdésében két szélső szempont áll egymással szemben. A 67-ek azt tartják, hogy úgy kell ezt a kérdést megoldani, ahogyan azt Bécsben most kívánják. Meg kell szavazni a tisztí fizetésemelést még májusban és visszamenőleg erre az évre is és nem kell érte egyelőre követelni semmit. Akik ezt az álláspontot védik, azok azt tartják, hogy más megoldás oly súlyos konfliktusokra vezetne, melyeket tanácsos lenne most elkerülni.

Ezzel szemben a szélső 48-as álláspont az, hogy szavazzuk meg a tisztí fizetés-emelést akár már májusban is, de ellenérték gyanúját vagy a közös hadügyminiszter, vagy a magyar miniszterelnök tegyen a delegációban egy egészen általános nyilatkozatot arról, hogy a magyar nemzeti óhajok kielégítésére fognak találni.

Wekerle miniszterelnök mindkét tervet szemben kompromisszumot szeretne létesíteni. Mivel azt hiszi, hogy Bécsben most még ezt az általános nyilatkozatot sem lehet megkapni és mivel viszont látja, hogy idelein enélkül alig lehet lecsendesíteni a függetlenségi pártot, hát szeretné a tisztí fizetés-emelést, sőt az egész delegációt öszre halasztani, de ezzel szemben azt óhajtaná, hogy a függetlenségi párt a nemzeti követelmény dolgaiban érje be egy kisebbrangú nyilatkozattal.

Az mindenestre bizonyos, hogy ha csak a 67-es álláspont kerésztül nem megy és a koalíció mindennek föltélen megszavazásába bele nem egyezik, akkor Aehrenthalnak le kell mondania. Akár öszre marad a kérdés, akár nyilatkozatra kap a magyar delegáció a nemzeti vívmányokról, ez ellenkötnek a kancellár ígéréteivel s öneki le kellene vonnia a konzekvenciát.

Ez azonban — sajnos — még ko-

rántsem jelentené ennek az összbirodalmi előharcosnak végleges bukását, hanem csak formáság lenne, mert Aehrenthal a király másnap újra kinevezné és ő ezáltal épen csak a tett ígért alól tekintené magát földoldtnak.

Az egész helyzet tehát bizony válságos és úgy a magyar kormány kebelében, mint a magyar pártok közt, de különösen a magyar és közös kormány, valamint a két delegáció közt súlyos konfliktusok magvait hordozza magában. Közvetlen miniszter- vagy kormányváltásról azonban nem lehet szó. Még Burián lemondási híre is csak kacsa. Mindössze az történhetik, hogy a tisztí fizetés-emelések kérdésének megoldása halasztást szenved és hogy ennek folytán Aehrenthal lemond, hogy másnap eljättsza a hamvaiból kikelő fönix komédiáját.

A t. Ház munkarendje. Justh Gyula, a képviselőház elnöke hétfőn érkezik Budapestre s keelden este a politikai pítok értekezletet tartanak, hogy a képviselőház szerdin kezdődő új ülészakára megtegyék előkészületeiket. Valószintű, hogy a Ház tisztviselőinek és bizottságainak sorában nem lesz lényeges változás. Eleinte az volt a terv, hogy a jegyzői kart egészen felszerelik, de a függetlenségi képviselők igazságtalanságnak tartanak a régi jegyzőkkel szemben, akik most hosszú és obstrukciós időben szolgáltak, hogy az új jegyzőknek a hat-nyolc hetit új ülészakára engedjék át a helyüket. A megalakulás után nyomban megkezdődik a budget-vita, melyet egyelőre a régi házszabályok szerint akar a kormány folytatni s csak a vita elnyulása esetén a részletek tárgyalásánál kívánják a sürgősségi szakaszt alkalmazni. A költségvetésen kívül valószintűleg a fűvészi törvény, az adójavaslatok s a kongrua-javaslat foglalkoztatja a Házat a nyári szünet előtt.

Népgyűlés a Kossuth-szobor ellen. Kossuth Lajos szobrának kivételét Horvay János kezére juttatták ugyan, de a mozgalom, amely immár nemcsak művészkörökben, hanem a közönség körében is megindult, alighanem el fogja söpní a zsűri döntését. Mindazok alapján, amik a pályázat eldöntésénél

Kossuth Ferenc jelenlétében, sőt egyes utasítására történtek, a zsűri ítéletét jogi alapon is meg lehet semmisíteni. A megbízást azonban így sem a második díj nyertesének lehet odaadni, amelynek mintája a két rossz között a jobbik. Tessek a legérdemesebb művészek között szűkebb pályázatot kiírni és a döntésre nem meghívni az aktív minisztereket. A napokban a Fészek-művész-klubban a művészek értekezletet tartottak, amelyen a következő határozatot hozták:

Alulírottak a Kossuth-szobor jogtalan döntése ellen tiltakozni akarunk s május 3-ára tiltakozó népgyűlést összehívást kívánunk. A polgársághoz intézendő felhívást aláírjuk és magunk a gyűlésen megjelünk. Az első aláról Eötvös Károly országgyűlési képviselő volt, aki kijelentette, hogy a népgyűlésen ő maga is fel fog szólalni.

On dit . . . (Bajai kultur-kérdésekről.)

On dit . . . azt mondják — hogy Baja előkelő kultur-város; azt mondják, hogy Baja irodalmi város; azt mondják, hogy Baja elsőrendű zene-város, művészeti, kereskedő-stb. város. On dit! Fájdalom, csak azt mondják! . . .

Mindez lehetne Baja, mert a kegyes sors bõven elhalmozta mindazon előnyökkel, melyek egy kulturai, irodalmi, zenei, művészeti, kereskedelmi emporium tartozékait képezhetik.

Amde — ne nehezeltjenek a benszülöttek — itt nálunk a sorsnak, a magvető Gondviselőnek adománya kemény talajba hullott és minden irányban csak félig megérett gyümölcsöket produkált, avagy egyáltalán meddő maradt.

Az a bizonyos bibliai talentum — eddig parlagon maradt és ha ez a talentum egészen veszendőbe megyen, bizony-bizon nagy felősséggel tartozunk majd a históriának, az utódoknak, sőt az ugynevezett édes hazáknak is.

Egyelőre igaz a csaldótt bölcsnek az a hexameterje: Distribuit fallax fallacia munera visis! . . .

Baja ezidőszerten olyan város, ahol, ahol . . . on s'amusé! Olyan város, ahol az emberek mulatnak.

Éspedig mulatnak ezerféle variációban a Báránytól le a Nemzetiig és a kettős tenniszplacctól a Suvovicáig. Telen és nyáron, farsangon és bõjten, éjjel és nappal.

S:hol annyi nyirettül el nem kopik, mint

finom műszerekkel való megfigyelése és szintén egyenetlekbe meg ábrákba alkalmazott tételei által kellett a kiszámítások alapjául tenni.

Mikor mindez rendelkezésre állott, Ulrik mester megkezdte ördögi számításait. A már említett Barcarolinak meg a gyászindulóinak egyenleit nézte és észrevette a geometriai ábrákon, hogy egyes hullámvonalak ívesebbre fejleszthetők, máshol meg a tragikum függvényei még zordabbra szükíthetők. Az októvakat viszont mentül többre szabta és hogy igen felső és igen mély hangok hallhatók legyenek, új hangszerekre volt szüksége. Üvegtrombiták és üveghegedűk; sipok; csontból, üvegből, fémből, fából, cserépből; harangok is, hangfogó szerkezettel; harsonák; hurok fémből, selyemből, bőrből, bőrből óriási hangtömrítők szekrényekbe fesszive; pendítés, ütés vagy vonó által reszketésbe hozva. De ezenkívül még a szekrények anyagának és falvastagságának különbözősége is sokféleképpen variálta a hang jellegét. A sipoknál pedig aszerint, amint az óriási fújatok levegőt, világítózázt, hidrogént stb. szoritottak váltakozó léghőri nyomással bejutók, a hatásoknak elképzelhetetlen sokfélesége éretett el.

Az Ördög-tó partján magas és kóralaku kőkerítést emeltek hallgatag kőművesek. A kőkerítésre kupalaku tető került és a cirksz-

szertü épületek szívszorogva bámulták az emberek. Minek ez? A külön, a félbolond Ulrik mester vajjon mit akar?

A kpuja előtt társzekerek álltak meg. Idegen ajku, kékbuzonyony munkások sajátásos gépeket, szerszámokat és furcsa tárgyakat hurcoltak be estéül reggelig. Éjszakánként az átható csöndben, a rejtelmes épületek szapora kopácsolás, zengés, zörgés, zuhanás hallatszott . . . Vagy tíz percig tartott ez, akkor aztán csönd lett. Befejeléstül a tetőkup csúcsán egy óriási, ég félt fordított tölszer jelent meg, — de aztán csend volt, mély csend; ámbár az emberek nyugtalansága tetőpontra hágott és a pap is mondogatta, hogy Ulrik mester az ördöggel cimborál.

Azon a délutánon Ulrik mester megjelent és fekete ruhában, csattos fekete lakcipőben járkált a tóparton. Két pásztorfiu látta, mint a szakállát simogatta, elgondolkozott, majd fölvetett, mintha valakivel, aki láthatatlan, beszélgetett volna.

Ebenbotjával boszorkányos figurákat rajzolt a homokba, nagyon figyelmesen.

— Ez jó lesz! — kiáltotta és futva ment körülköt épületek, becsapva maga után a kaput.

A két pásztorfiu megnézte, mit rajzolt a fővnybe. Határozottan boszorkányos figurák voltak azok, vonalak: egyenesek és görbék, mellettük számok és betűk. Lelkendezve fu-

tottak a falu végére Folenta néniért, aki kártyát vet, jövendőt mond, halottakkal beszél és a szemével ígérni tud.

Folenta néni a fiuk odavezették az Ördög-tó partjára. Bicegve vánszorogott, kurta botjára támaszkodva; ráncos arcát még jobban összeráncolta és orrára biggyesztette csontkeretű pápaszemét, tudákosan megjegyezte:

— Ez itt, ez itt, a szerelem vonala. Mutasd, Péter, a tenyeredet. Látod, a tenyereden kicsiben ugyanaz a vonal. Látod? Jaj, lellem, édes lelkiem, ez a halál kereszje a csillaggal. Mutasd csak a tenyeredet, látod itt van, ugy-e, egészen olyan . . . Nem jó dolog, nem jó dolog. Mindig mondtam, hogy Ulrik mesterben a gonosz lélek lakozik . . . Ez az ördög postája. Az ördögnek irt üzenetet a beste lelke! Az ördög elkövetkezik éjfélok és elővassa. Gázoljátok el, tapossátok le ezt a homokba irt levelet. Az én lábaim gyöngékké.

A pásztorfiuk megfogadták Folenta néni tanácsát és széttaposták a büvös figurákat, hanem azért nyugtalan szívvel tereltek haza a nyáját és rosszat sejtve siettek mátkáikhoz . . .

A csillagok már feltűndeztek és elhangzott az estvéli harangzó.

Ekkor az Ördög-tó partja felől enyhe szel-
lő áramlott a falura.
Három akkord hallatszott.
Az emberek — kik békén beszélgettek és

itten minálunk, ahol az emberi könyörület és felelősről irtalom a kopogós és ropogós csárdában és a mazurkáló fárdai ki és ahol kabarék és más habarék mulatságok ontják a játékonyságot.

Az ember szive ellágyul az örömtől, ha elgondolja, miképp egy kis tombolával és világszótával egybekötött batusból, avagy a fényes parkettek délecegen elejtett boszton, miképpen törli le és szárítja föl a nélkülözésnek lehulló könyűit, miképpen hegesztí be a szenvedésnek sajnó sebeit . . .

Honny sojt, qui mal y pousse! Est ce la notre train! Ami bál, hangverseny és táncstermekben — ezen pronóciórósszant játékonysági intézetekben a játékonyság földi anyagiái járnak s járásuk, mint az élet nap sugára, jólétet, melegséget, örömet és enyhülést sugároz és ömlést maga körül. Ők, mint a boldogító Z-phyr, járnak, kelnek, sietnek, meghallják a fájdalom sóhajtásait, meglájtják az elborult lelkek keserűségeit és tündér ujjakkal balzsamot hintenek a nyomor égő seibeire. A Gondviselés küldöttei ők, ódzsai az élet sivatagban ellékkadt szenvedőknek, reményei és vigasztalása a kétségbeesett lelkeknek!

Ezt ne érte félre senki! Ez mind szent igazság. Csak egy ellenvetést lehet tenni itten — és pedig a római bölcsnek azt az ítelmét: Ne quid nimis! A jóból s az edesből is megárt a sok. Nálunk pedig valóban sok vagyon a hasonló jókból!

De már az, egyenes vallás-erkölcsi és kulturális kérdés, vajjon helyes és célszerű-e a polgárság, népség, katonaság és aprózetek széles rétegeiben megrogzítani azt a meggyőződést, miképp jót cselekedni, gyámolítani az elhagyottakat, segíteni a szegény elesetteket — csak annak ellenértékében lehet és kívánatos, hogy ha a nyomorultak javára csinos áridóiban, lakomában lehet résznünk; a könyörület oltára lettett filléreink mennyisége pedig és jövedvű adakozói nevünk az újságban kinyomatva s publikálva legyen.

Az örök jónak örök Eszményképe ugy tanította, hogy a bálkéz se tudjon arról a jóról, amit a jobbkéz művel . . .

De van még egy conditio sine qua non-ja a fentebbi módszertű játékonysági gyakorlatnak. A moiré, az atlasz, a bársony, a csipke, a gyöngyfűző, a drágakő, a sujtás, a paszomány az illúzió és az egész toletté! Ezek megrövidítik a játékonyság mulatók anyagi jólétét és határozottan elközzök az inség lakóinak szánt alamizna nagy részét.

Egy vallás-erkölcsi alapon álló kulturávos-

már nyugovóra indultak volna — riadtan néztek egymásra:

— Mi ez?

Ulrik mester, odabent titokzatos tanyájában, egy csavart megfogottat és egy széles, hosszú fémlémez indult nesztelen gördüléssel az ő borzalmas zenekarának szerkezete alá. Egy másik csavar felszabadította a kohókat, amikből a sipokba indult a hangok lelke: lendülésre kész helyzetbe hozta a pendüőket, kalapácsokat, vonókat és hangfőző szerkezeteket.

A különös tragédia elkezdődött . . .

Embernek nem való, sziv által el nem viselhető édességű dallamok szárnyaltak ki a tölcsérből a felhőkig és onnét a szellővel levágtatók a falra. A fiatalok csókolózni kezdtek.

Aztán nagyot változtak az arok. Rémtület és halálfélelem sáppadt ki a torzuló vonásokból, mert harangok, ányúk és consonhasító trombitaharsogások hangzuhataga ömlött minden irányból. Az emberek azt hitték, hogy itt az utolsó ítélet és meghaltak.

Tíz per múlva megszűnt a vad hangorgia. Az életbenmaradtak félőrülten tépték a hajukat . . . Másnap hírülvitték a csodát . . .

Tán egy hét múlva, hogy városi emberek elrendelték a kifürkészést, szuronyos katonák betörték a koraluka épületbe. Azok megtalálták Ulrik mestert. Tágrameredt üvegsemekekkel, arcán kéjes mosollyal, holtan hevert csodálatos gépei között.

nak az altruizmus intézményeiben tehát, habár modern rendszerben is, az örök jónak örök eszményképét jobban kell megközelítenie s a lehetőségig megvalósítania.

Továbbá pedig az ember szive ellágyul az örömtől, ha elgondolja, hogy városunkban lelkes vállalkozók egy nagy darab papírosról egyszer s mindenkorra elolvassanak a lakosok-valamit és — cep-andant, par conséquent — a kultúra el van terjesztve!

Ezáltal az analabéttáknak betűre tanítása és főleg a nyilvános könyvtáraknak legfőbb kulturintézménye nélkülözhetővé válik.

Sárpentélen és Kajászószentpéteren — Fejérvármegyének a két virágzó városában is állandóan felolvassnak s kőt Kurtaesziben is — és sok más városokban is gyakorolják a felolvasásokat; néhol tombolával és világszótával, néhol serpentinrel és confettivel vagy anélkül.

Nálunk — amint hirlapjaink regisztráltak — nagy lelki gyönyört és kitűnő szórakozást nyújtottak a felolvasások s a hallgatóságok ének- és zeneszámokkal is mulattattak valamelyik ifjúsági együletben a telen; — mindamellet a felolvasásoknak népkademiákká, szabad-líciális előadásokká és szabadgondolkodók tanításává való átalakulása elmaradt. A szociális eszmék, az igazi kultúra nem találtak mindmáig otthonra.

Olvasni tudást és aztán sok jó könyvet a népnek és nyilvános könyvtárt a közönségnek kérünk a felolvasás mellett!

On dit . . . hogy Bajai kulturaváros. Az én szerény nézetem szerint ennek a kulturavárosnak az analabéttáknak tanításán, az elemi és közép iskolai oktatáson felül szüksége lenne egy a szó igazi értelmében vett szabad lyceumra és nyilvános könyvtárra.

Ezeknek birtokában lenne kulturaváros, sőt ennélkül talán nem is nagyon kulturaváros.

A nyilvános könyvtárról egy időben eleget írtak a helybeli lapokban, úgy, hogy szinte szószaporításról akademiákra ujjra tárgyalni, a szabad lyceumot pedig egy krajcár pénz nélkül lehet megalkotni.

Ami édes hazánk zengetes nyelvének költséget, irodalmát terjesztini, a mai tehetséget ápolni, kiemelni s érvényesüldésre juttatni első rendű kulturmisszió és hazafias kötelesség oly vidéki centrumban, aminő ez a város. ahol annyi valóban igaz szaktudományos talen-tum lakozik, ahol oly kifejtelt a hirlapírás és az irodalom iránt oly élénk az érdeklődés. Egyszerűen a meglévő öröknek tömörüléséről, egy kis buzgó kezdeményezésről lenne szó. És mégis mégis . . . igénytelen kis városkának engedjük át a pálmát.

Hát még a nyilvános könyvtár. Bizon-bizon ez a kulturának legfőbb tényezője, amiről a művelt nyugat minden előkelő virágzó városa tanuskodik. Az aki könyvtárakban buvárolt, tudt, tanult, olvasott és ismeretét szerette, tudja értékelni a nyilvános könyvtárnak roppant borderejét és nélkülözhetetlen voltát ottan, ahol a műveltség, irodalom és tudomány tért foglalni akar s ahol azoknak befogadására képesek az emberek . . . Lehet mondani, hogy nyilvános nagy könyvtár nélkül egyáltalán hiányzik a forrás, melyből tudást, ismeret- t, műveltséget meríthetünk.

A nyilvános könyvtárra vonatkozó id-ánk, egy momentán fölvetve, talán csak akadémikus értékű, mert hiányzik hozzá a mindenként mozgató — pénz. De irodalmat és műveltséget terjesztő szabad lyceumot alakítani egyetlen krajcár nélkül is lehet, sőt kell.

H I R E K.

— A milliósi pör főtárgyalása. Kedd óta tárgyalja a szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa a bajai kereskedelmi és iparbank milliósi főnyereménye körül támadt, ismert bűnpört. A tanács elnöke Szerdahelyi Sándor, szavazóbirák Salánky és Kindris bírák. Kedden Wagner Sándor és Prigly Károly vádlottakat, szerdán és a következő napokon a vád, majd a védelem tanult hallgatták ki. Hétfőn lesz a szakértők kihallgatása, jövő héten, szerdán vagy csütörtökön pedig előreláthatólag a pörbeszédeket tartják meg dr. Waiss Sándor és dr. Fischer Jákó védők. A lapunk

más helyén közölt ügyesség folytán Eckerték nevében dr. Forró Félix ügyvéd a vádat ez ügyben pntéken delátan elejtette és kijelentette, hogy Eckerték sem Wagner Sándor, sem Prigly Károly megbüntetését nem kívánják.

— Egyezség a milliósi főnyeremény ügyében. Miközben a szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsát a milliósi nyeremény körül támadt bűnpör mibenállásának a kiderítése foglalkoztatta, idehaza komoly akció indult meg a kereskedelmi és iparbank jövőjének biztosítása érdekében. Mig Szabadkán a bűnpör tárgyalása folyt, Eckert Antal egyszéki ajánlatot tett a banknak. Négyezer koronát kért és ennek ellenében hajlandónak nyilatkozott a milliósi nyereményre támasztott minden igényéről lemondani. A bank igazgatósága nyomban értekezletre hívta meg a részvényeseket és Rajk Aladár dr. indítványára csütörtökön delátan az Eckert által ajánlott egyezséget elfogadták. Az értekezlet ugyan ez alkalomból is hangsúlyozta, hogy a nyomozás adataiból és a védők ismételt nyilatkozatából nyugodt lelkiismerettel állítható, hogy a vitás sorsjegy a huzás időjén a bank tulajdonát képezte és hogy ekorül bűncselekmény egyáltalán nem történt, mégis a bank jövőjének biztos alapokra feltetthetése érdekében, nehogy egy évekre terjedő pör megigassa a bajai kereskedelmi és iparbanknak, ennek a négy évtizede főnálló pénzintézetnek a fejlődés minden fötetelt magában foglaló alapját, az egyezséget egyhangulag elfogadta. A határozathoz a részvényesek tekintélyes többsége — 55 személyesen megjelent és 11 írásban nyilatkozott részvényes — 783 szavannyal képviselve járult hozzá. Az értekezletet Weidinger Dező, a bank elnöke vezette.

— Színházi hír. Dr. Farkas Ferenc színigazgató társulata április hó 27-én, hétfőn kezdte meg tavaszi előadásainak sorozatát. Első előadása lesz a „Gyermek-cimű 3 felvonásos szimbiú. A társulat tagjai a következők: Barna Mariska (uj) szubrett és énekes naiva, Markovics Margit drámai szende, Mezei Margit szubrett, Ruzsinszky Ilona, koloratur énekesnő, Szalontai Ferike szubrett énekesnő, Szilágyi Berta (uj) anyaszínész, Tolnai Juliska kómika, T. Zalay Irma társasági színész, Boross Margit, Jései Annuska, Nagy Giza, Székely Ilona és Vértési Laura kardiálosnők. — Farkas Ferenc énekes bonvivant, Faragó Rezső epizódi kómikus, Gere Zsigmond (uj) drámai apa, Könyves Jenő hős- és jellemszínész, Lugosi Jenő kómikus, Nagy Imre kómikus, Sólyom Márton tenor-énekes, B. Szabó József bariton énekes, Szighythy Andor énekes buffó, Tukaray Loránd (uj) kedélyes apa, Vándory B. Géza siheder, Virányi Sándor lyrai szerelmes, Bíró Tivadár, Boros Pál, Erősközy János, Forgács Jenő, Szabó Dániel, és Turay Antal segédszínészek és kardiálosok. Karmester: Ligeti Géza. A zenekar 8 tagból áll. A társulat a szezon alatt a szezon összes újdonságait szíre hozza.

— A bajai rendház Vajda Ödön arany-méjén. A magyar ciszterciát fenkőt lekü főpapja, Vajda Ödön zirci apát tudvalevőleg husvét vasárnapján üte meg áldozó papságának felszázados fordulóját impozáns ünnepek keretében. A bajai rendházat Werner Adolf dr. igazgatóval az élőkön Molnár Samu dr., Borsodi Miklós és Nagy Vazul tanárok képviselték és a rendház hódolatán kívül ányujtották a bajai főgimnáziumi tanulóifjúságnak egy remekművű hála-fóliátát. Az ifjúság emléklapjaink mesteri iniciálét Gáspár János főnyer rajztanár festette, táblája pedig, mely remeke a könyvkötészetnek, Kollár A. lapunk kiadójának műhelyében készült. Az ünneplő főpap szívesen fogadta az ifjúság megemlékezését. — Itt említjük meg, hogy Bajai város főispánja táviratban üdvözölte a jubilánst, ki bensőséges, melegszerű sürgönyben köszönte meg a figyelmet.

— Fölmentett bajai vadászok. Vojnics Máté bajai járási főszolgabíró tavaly nyáron alapszabályok megszegése és helytelen vagyonkezelés miatt jelentette föl a helybeli vadász-társaságot a földművelésügyi miniszternél. A miniszter a polgármesterhez utalta az ügyet, aki a vadászársaságot a vád alól fölmentette. Ezt a határozatot most a miniszter is meg- erősítette.

— **Bogdánovics bajai származásu metropolita levele.** Abból az alkalomból, hogy a király Bogdánovics Lucian gör. kel. püspök, Baja város szülöttét bizta meg a karlócai patriárka teendőinek vezetésével és egyben kinevezte v. b. t. tanácsossá, *Werner Adolf* dr. üdvözölte őt a bajai ciszt. rendház nevében. Az üdvözlésre a patriárka helyettes rendkívül meleghangu sajtóközleményben felelt, melyet erős hazafis érzésért érdemes közölni. A levelet már Karlócáról költ és így hangzik:

Nagyságos és Főtitelendő Igazgató Ur! A belső titkos tanácsosi méltóság legkegyelmesebb adományozása, valamint a karlócai szerb patriarkátus adminisztrátorává való kinevezetésem általmból kegyes volt Főtitelendőségged úgy saját, mint rendházai nevében is szerénységemet szívesleg gratulációjával kitüntetni; fogadják ezért legmélyebb köszönetemet. Legyen meggyőződé Főtitelendőségged, hogy én mindig büszke voltam arra, hogy gimnáziumi tanulmányaimat a vezetékek alatt álló intézetben végeztem, hol csakis a szépre, jóra és nemestre, de legelőkére a lángoló hazaszeretetre oktattak bennünket, amikről én örök hálaforrásnak tekintem tanítványaimat, kik közémagamat is első sorba helyezve, vagyok Főtitelendőséggednek a szeretett rendházainak igaz híve Bogdánovics Lucian püspök.

— **Még egy főnyeremény.** A szabadkai törvényszék délelőtti délután a bajai milliót tárgyalva a héten Csodalatos találkozása a veletlennek, hogy ugyanakkor egy szabadkai bank üzleti felnyernek főnyereményt. Az osztályországi szerdai húzásban a 600000 koronás jutalmat és a 2000 koronás nyereményt egy a szabadkai Délmagyarországi Merkurbank által eladott osztályországi nyerte. A nyerő sorsjegyet négy negyedében vidéki üzletfeleink adta el a szerencsés bank.

— **Magas életkor.** A héten temették el Csurogon öv. Makk Istváné Tényi Klárát, aki 101 évet élt. A ritka magas kort érő asszony utolsó időjig talpon járt és elég jó egészségnek örvendett. Csak két napig volt beteg. Temetésén nagy rokonság jelent meg.

— **Új önszegélyző szövetkezetek.** Bácsbokodon Osztheimer Adám tanító buzgólkodása folytán önszegélyző szövetkezet alakult, mely 50 filléres hitelbefeizetéseknél utján toboroz hivaték a takarékoság eszméjének.

— **A bajai munkásbiztosító pénztár közgyűlése.** Husvét hétfőjén volt a helybeli munkásbiztosító pénztár évi közgyűlése. Az évi közgyűlés kimagasló eseményei a panaszok voltak. A panaszokból megtudtuk, hogy a már működő pénztárnak nincsenek még alapszabályai, hogy egyetlen orvos látja el — ha ugyan erre képes volna — 2000 tag egészségügyét is, így a tagok nagy része az egyetlen orvos elfoglaltsága következtében nem egyszer a saját pénzén kénytelen orvost fogadói *Reichenberg Antal* elnököt a bajok orvoslását ígérte meg.

— **Képkiallítás.** Ma, vasárnap délelőtti 10 órakor nyílik meg *Zeller Mihály* festőművész gyűjteményes képkiallítása a Nemzeti Szálló nagytermében. A belépőjegy 50 fillérbe kerül és állandó belépésre jogosít. Az így befolyó összeg 10 százaléka a bajai jótékony leányegyesületnek, 10% a pedig a helybeli szanatórium egyetlen jut. Az érdekes és választékos tárlatra főhívjuk a közönség figyelmét.

— **Sorozás Baján.** A héten volt a bajai járás hadköteleseinek sorozása. Főhivatka a három korosztályba 885 hadkötelest, besoroztak 273 at, alkalmatlannak találtak 462 őt, távolmaradó a sorozástól 150 hadkötelest.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Egy fiatal, sorsalmas iparosember *Dervadics* Illés helybeli szabómester, azért mert pár hónapja fizetési zavarokkal küzd, elkeseredésében öngyilkos kísérletet követett el pánkeken délután. Fejébe lőtt és súlyos sérülést szenvedett. Dr. *Dervadics* talán sikerült megmenteni az életnek.

— **A városi kórhózház tanulmányozása.** A belügyminiszter az összes hazai kórházakat saját közlegyelvel tanulmányoztatni fogja, hogy azokról statisztikát készíthessen. Az adatok összegyűjtése végett a belügyminiszter kiküldöttje nemcsakára Bajára érkezik és megvizsgálja az itteni városi kórhózházat.

— **Az ügyvédi kamara közgyűlése.** A szabadkai ügyvédi kamara május 10-én rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a lemondás által megüresedett pénztárosi és ügyészi állásokat tölti be.

— **Új templom Dávodnál.** A pécsi püspöki uradalomnak a Dávod melletti szigetrézszen berendezett Püspökpuszta nevű gazdasági területén már van egy kisebb templom, melyet *Dulánszky Nándor* püspök építtetett s amelyet 1892-ben szenteltek föl. De mivel a püspökpuszta gazdaság fejlődésével az uradalmi családéség is szaporodott, amelynek befogadására már nem elegendő a mostani templom, emellett a gróf *Zichy Gyula* megyés püspök elhatározta hogy 500 ember befogadására alkalmas új templomot építtet.

— **Bácsországi vagyona.** Nagy munka folyik most a vármegyében. A községek vagyona irják össze. A rovacsolást *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter rendelte el. Külön kimutatások készülnek a községi ingatlanokról, az ingó vagyonról, a készpénzjegyzetről, a takarékbetétkezelő és a jövedelmező jogokról és külön kimutatás készül az esetleges övadékokról és gyámpénzekről. A vármegye területén az összezási munkálatokat, mint értesülünk, április hó végéig befejezik.

— **A bácsalmási sorozás.** A bácsalmási járásban április hó elején hat napon át megtartott ünnepes nem valami fényes eredménnyel végződött. Itt is, mint máshol, az idei eredmény meg sok közéleti a mult éviéket. Eállítottak az I. korosztályból 649, a II. korosztályból 370, a III. korosztályból 275, összesen 1294 fiatalembert. Besoroztak ünnepjutalékra 295, póttartalékra 44, összesen 339 embert.

— **Váratlan föllendülést** ért el az angol országi *Hillman, Herbert* és *Cooper* kerékpárgyárosok égeri (Csehország) *Premier-művek* telepe. Ez ében ugyanis gyártmányaik mennyiség körülbélül felét tette ki az Osztrák-Magyar monarchia területén gyártott összes kerékpároknak, s így elérte azt, hogy a gyártási szám tekintetében valamennyi gyár előtt vezetett. Ezen fényes eredményt minden ében megtartotta, amint most teljesen megbízható forrásból értesülünk, az idei ében a *Premier-művek* megrendelésekkel túl vannak halmozva. Ily kiváló sikerek bizonyára nemcsak többet mondanak mint holmi hosszú lére eszertett leírások és emélyített dicséretetek, hanem világosan bizonyítják azon körülményt is, miszerint a *Premier-művek* híven kitartanak azon elv mellett, hogy csakis a legjobb minőségű árut mérseiket árakon hozzanak forgalomba. Éppen ezért minden okos embernek ajánlhatjuk, ki jó kerékpárt akar beszerezni és saját zsebének nem ellensége, hogy csakis *Premier* kerékpárt vásároljon *Baján* és környékén a kizárólagos elváltással *Lázár Sámuel* látszerész van megbízva, aki dus választékot tart raktáron, s a kerékpárokat az érdeklődőknek minden vételkénszer nélkül szívesen bemutatja.

nádés romantikának. Thespis kordéja helyett ugyanis gyorsvonaton és a vonatról elegáns fiakkerek érkeznek a színművészek, kik ma már nem annyira *Thalia* lelkes és küzködő vándorpapjai, mint inkább jól szituált nyárspolgárok, előelő hölgyek és urak, kik rendezett viszonyok közt élnek és akik oly fizetésekért domborítanak és alakítanak estéknint a nagyérdemű közönségnek, mint amekkora fizetése egy miniszteri tanácsosnak, vagy egy táblabíróknak van. Nem is szólva a primadonnákról, ezekről a földiekkel játszó égitűneményekről, a bódító báj- és kecskőkről, kik valóságos szuverének a színpadon és a közönség szívében.

Ami pedig a lelkes üdvözlést illeti, arra igazán semmi okunk. Ebbeli érzelmeinket kénytelenek vagyunk a fagypontra leszállítani. Mert őszintén szólva, lelkesedést helyett inkább csak hűvös szemléldőzéssel és várakozó tartózkodással fogadjuk az érkezőket.

A társulati névsort már ismerjük. Találtunk benne sok ismerőt, ismeretlent is néhányat. Ez utóbbiaknak az ősi jó hagyományjal ellentétben, nem előlegezünk semmi bizalmat. Nem is buzdíthatjuk őket emellett a szokásos jóakaróan leereszkedő vállvergetéssel, hogy a nagylelkűen előlegezett bizalmat igyekezzenek beváltani és kiérdemelni. Annnyit azonban megállapíthatunk, hogy a társulat nem egészen teljes. Bizonyos szerepkörök nincsenek betöltve, mások meg be vannak ugyan töltve, de csak néleg.

Ami a műsört illeti, arról semmit sem tudunk. Még csak néhány halovány körvonalat, a legnagyobb általánosságban mozgó ígért-frázist sem kaptunk. Itt igazán nem tehetünk mást, mint hogy bizalmat előlegezzünk és jó reménységet táplálunk. Ámbár nem is igen tudjuk, mire előlegezzük a bizalmat és miből merítsük a jó reménységet. E pontnál bőséges és olcsó alkalom kínálkozik arra, hogy egy csomó gunyos, epés és éles megjegyzést vájunk az ugynevezett színgyű bizottság fejéhez és néhány keserű igazsággal kellemlenkedjünk az igazgatónak. De nem tesszük. A színgyű bizottságnak nevezett nyájas ismeretlenek úgy sem használ, a társulatnak pedig igen harcias természetű lovagjai vannak, kik az ismert közmondást ily módon variálják: a kritikus verve jó.

Irunk kellene még a Muzsahajlékról, amiről nem lehet eleget és elég gyakran írni, irunk kellene még több apró dologról is a szezon köztöbén... Ezekről azonban majd mákor.

E. L.

Segédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

SZÍNHÁZ.

Szezon kezdete.

A hirdetési oszlopokon, kávéházakban és az üzletekben már megjelentek a színtársulat színes plakátjai, melyeken *Farkas Ferenc* tudtára adja, tisztelt közönség, hogy előadásait hétfőn este a Bárány színpadán megkezdi. Úgy illenek talán, hogy az alkalommal régi, jó írók hagyományaihoz híven, lelkes és hangulatos cikkben üdvözöljük az érkező művésztársaságot és ósdi romantikával, hazug és kopott frázisokat zengünk Thespis kordéjáról, *Thalia* papjairól, a nemzet dicő napszámosairól, kik buzgó apostolokként szolgálják a magyar kultúra, a nemzeti színművészet és a magyar nyelv színt ügyét.

Nem tehetünk róla, de semmi kedvet sem érzünk az erőltetett alkalmi frázisokhoz, semmi szükségét se látjuk a szentimentális és limo-

N y i l t t é r .*)

Évszázadok óta ismert

MATTONI/FELE

GISSHÜBLER

javalmazásos gyógyvizes

SÁVANYÓVÍZ

A nagy egészségre segítő gyógyító tényező

Karlsbad, Marienbad, Franzensbad stb. kuráknál; mindig fényesen bevált.

*) Az e rovatban közöltétekről nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

! FIGYELEM !

Aki jóminőségű

FESTÉKEK

akar vásárolni az menjen

Wagenblatt és Kenerári

jó hírnevű testékeskedésébe, hol mindennemű sajtőkészítésű

OLAJFESTÉKEK

minden színben kaphat. — Továbbá
Sinoleum és **Borostyán** padló lakkot 4
 színből, **Butorlakot**, **Emeilakot** 30 színben
 stb azonkívül építési anyagokat, ugm.
Beocsini Román és **Portland** cement, **Gyeps**,
Élszigetelő és **Kátrány** lemez, **Kátrány**
Carbolineum stb. a legolcsóbb verseny
 árúknak.

Házi asszonyok

szobadiszé az a kályha,
 mely a »Merkur« kályha
 fényvel van mázolja.

Ára 50 fillér

»Merkur« aranyozó; lám-
 pák, szobrok, képrámák és
 minden díszek ezüst és
 aranyozására.

Ára 50 fill.

Hölgyek figyelmébe ajánljuk szalma-ka-
 lap lakóinkat minden színben.

! FIGYELEM !

8497/1908. kig. szám.

Árverési hirdetés.

Baja város külhatárában az 1883. XX.
 t.c. értelmében gyakorolható vadászati-
 jog a város törvényhatósági bizottságá-
 nak 7859/1908. 73. kig. közgy. számú
 határozatánál megállapított és alulírott
 tanácsnoknál megtekinthető feltételek
 mellett a városi gazdasági hivatalban
 f. évi május hó 11-ik napján d. e. 10 óra-
 kor tartandó nyilvános árverésen folyó
 évi augusztus hó 1-től számított hat
 évre bérbe adatik.

Bánatpénz fejében az árverés meg-
 kezdése előtt 26 korona teendő le.

Baja, 1908. április hó 21-én.

Weisz Nándor,
 tanácsnok.

Kötőgépek

kézi és motorüzemre, a legkiválóbb kivitelben,
 mindennemű kötött áru, harisnya, keztű,
 ujjas alsóruhák stb. kötésére

Dubied Eduard és Jársa

hires gépgyárából

COUVENT. (Sváj.)

Kltüntetve: „Grand Prix“ Paris 1900. „Grand
 Prix“ Mailand 1906.

Vezérképv: J. Gledion Wien, IX., Kolin-u. 3.
 Vizontelarisutók és ügynökök jó provizió
 mellett kerestetnek.

Biztos jövedelmi forrás minden házban.

Pályázati hirdetés.

A Bajai Kerületi Munkásbiztosító-Pénztár
 lemondás folytán megüresedett pénztár-
 nok és jegyzői állásra pályázatot hirdet.

Pénztárnok és jegyző évi fizetése
 1800 korona törzs, 300 korona lakbér-
 illetmény és 2 ötödéves 200 koronás
 korpótlék.

A pályázni óhajtok, ezen állásra való
 képességüket kötelesek kimutatni s szab-
 ályszerűen felszerelt és sajátkezűleg irt
 folyamodványukat f. évi május hó 10-ig
 Czérnay Imre igazgató elnökhöz címezve
 beküldeni. A megválasztott tartozik f
 évi május hó 16-ig állását elfoglalni és
 1500 korona óvadékot készpénzben
 letenni.

Az állás ideiglenesen töltetik be. A
 megválasztott tisztviselő véglegesítése az
 országos munkásbetegsegélyző- és bal-
 esetbiztosító pénztár jóváhagyásával tör-
 tenik.

Baja, 1908. április hó 24.

Czérnay Imre
 igazgató elnök.

Védjegy: „Horgony!“

**A Liniment. Gapsici comp.,
 a Horgony-Pain-Expeller**

polcika

egy régióknak bizonyult háziázer, mely
 már sok év óta legjobb fájdalomcsillapít-
 ó szernek bizonyult köszvénynél,
 oszonnál és meghűléseknél, bedörzsölés-
 képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisít-
 ványok miatt bevásárláskor óvatossá-
 gunk el, mely a csak olyan üveget fogad-
 junk el, mely a „Horgony“ védjegygyel
 és a Richter cégjegyzéssel ellátott do-
 bázba van csomagolva. Ára üvegekben
 K—80, K1.40 és K2.— és ügyszólván
 minden gyógyszerüzemben kapható. —
 Forgatókár: Török József gyógy-
 szerész. Budapest.

Dr Richter gyógyszerüzere
 az „Arany oroszianhoz“,
 Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
 Mindennapi szétküldés.

9266/1908. kig. szám.

Pályázati hirdetés.

A néhai ifjabb báró Rudics József és özvegye
 Szász Julia által m. kir. honvéd legénységi
 egységnek árvaínak nevelésére létesített alapít-
 ványból ezen árvak részére a szegedi városi
 árvaázházban fenntartott egy hely, amely a múlt
 1907. évben igényjogosult pályázó hiányában
 betölthető nem volt, az 1908 évi szeptember
 1-én kezdődő 1908/9. tanévre újból betölthetővé
 vált. Ennélfogva a nagyméltósági m. kir. hon-
 vedelmi miniszter ur 1908 évi április hó 7-én
 kelt 35.009/24. számú rendelete folytán Baja
 város törvényhatósága a fent említett alapít-
 ványos helyre a pályázatot kiírja azzal, hogy
 a pályázati folyamodványok folyó évi július
 31-ig nyújthatók be a törvényhatósághoz, s
 hogy az ezen határidőn túl elkésve beérkező
 folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

A főlveteli feltételek az alapító oklevél V.
 pontjában foglaltaknak, s azok fennállásának
 igazolására a folyamodványhoz illetőségi és
 szegénységi bizonyítvány, születési anyakönyvi
 kivonat és a felveendő árvaínak egészségi álla-
 potát feltüntető orvosi bizonyítvány, továbbá
 az apának elhalálását igazoló halotti levél
 és végre az árva himlőoltási és legutolsó tan-
 évi iskolai bizonyítványa is csatolandó.

Az illetékes hatóság által kiállított szeg-
 ényességi bizonyítványban egyttal a testvérek
 neve és életkora, az esetleges hagyatéka, vala-
 mint az árva törvényes vagy kirendelt gyám-
 jának lakóhelye is feltüntetendő.

Baja, 1908. április hó 15-én.

Polgármester h.
Weisz Nándor.
 tanácsnok.

2094/1908. kapt. szám.

Hirdetés.

A peronospora viticola terjedése ellen teendő
 óvintézkedésekről szóló szabályrendelet 3 §-át az
 alábbiakban tesztek közé:

Minden szőlő, kert, vagy telepbirtokosa,
 vagy művelője a gondozása alatt levő szőlő,
 kert vagy telep összes szőlőöktől, akár volt
 az illető szőlőkben, kertben vagy telepen az
 előző évben peronospora, akár nem, minden
 évben május hó végéig egyszer és ha a perono-
 szpora az előző évben már jelentkezett,
 vagy ha az előző évben nem jelentkezett, de a
 permetezés után jelentkezik, ugyanazon évben
 még kétszer és pedig másodízben július 10. s
 harmadízben a második permetezést követő
 40 napon belül réztartalmú folyadékkal ható-
 sági figyelmeztetés vagy intés bevására nélkül
 megpermeteztetni szoros kötelességének ismerje.

Akik említett szabályrendelet értelmében a
 permetezést elmulasztják, azoknál a permete-
 zést kárunk és költségrek hivataltól fogom
 eszközöztetni, s azonfelül a hivatkozott szabá-
 lyrendelet 7. §. alapján megbüntetem.

Miután a peronospora tavaly mutatkozott,
 a folyó évben a szőlőkben háromszor kell
 permeteztetni.

Megjegyzem, hogy a permetezés könnyebb
 és olcsóbb foganatosíthatása tekintetéből, per-
 metezők szerzetettek be, melyek napi 30 fillér
 használati díjért a szőlőbirtokosoknak a rend-
 őrzetű által átengedni fognak.

Baja, 1908. évi április hó 16-án.

Dr. Molnár Mihály s. k.
 rendőrőrkapitány.

Mielőtt
 szemből, jelzőlog- v. építési
KÖLCSÖN
 iránt intézkedni
 kerlen díjtalanul prospektust
 kérésre
MELLER L. EGYED
 BUDAPEST,
 IX., Lónyay u. 7.
 Telefon-Interurbán
 40—31.

Premier

Premier-kerékpárok még mindig
 felülmúlhatatlanok!

Legversenyképesebb világgé.
 Évente több mint 110.000
 kerékpárt állít elő.

Kizárólag
Lázár Sámuelnál
 kaphatók Baján.
 Katalógus ingyen és bérmentve.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja ugy esélési, mint malomüzemre kitünően alkalmas, legegyszerűbb benzínokomobijait, melyek V., Váci-ut 30. sz. alatti gyárában bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás
kifogástalan
üzemért!!

Üzemzavarok kizárva!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

Árjegyzék ingyen!

200 drb elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Bámulatos egyszerű szerkezet!

13 14 éves flu is kezelhető!!!

Olasó árak részletfizetésre!

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —30, —60 1.- és 2.- koronáért kapható.

TIRGRAM TINKTURA

csakis poloskák ellen üvegekben —40, —80, 120, 260 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer és festékkereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM” névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

Kapható Baján: ifj. Cserba György, Rosenfeld Albert, Stampfl Jenő, Fischer Pál, Fischhof Samu, Grünhut Miksa és Drescher Gyula kereskedésében.

Pártoljuk a hazai kereskedelmet

SZÉN-, KOKSZ-, BRIKET-,

kövácsszén- és antracit-fogyasztók,
gazdák, gyártelepek, kereskedők, intézetek, — **mielőtt szükségletüket fedezik** — bizalommal forduljanak

RADNAY KÁROLY céghez
Budapest, Váci-körút 78. szám.

Sürgőnycim: ANTRACIT, BUDAPEST.

Legkitünőbb minőségek, különlegességek
összes ipari, gazdasági és házi célokra

Interurban
telefon
164.

Gőzzántásra és cséplésre rendeléseket későbbi szállításra már most feladni kérem.

4

miniszteri
jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter úrtól II/20. 06. — 2. A kopenhágai belügyminiszter úrtól XII/20. 06. — 3. A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter úrtól IV/13. 07. — 4. A berlini földm. min. úrtól X/15. 07.

RATIN

mint legbiztosabb

egér- és patkányirtószer

van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag patkány bacillus 3.— kor.

1 adag egér bacillus 1'80 kor.

Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja. — „Ratin” bakterológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedjárusa

Haan Béla Budapest, VII., Rottenbiller-utca 26/5.

Hirdetmény.

Van szerencsém a t. vállalkozóknak és építető közönségnek b. tudomására hozni, hogy a **posványosi dűlőben**, özv. Spitzer Simonné és Tsa téglagyára közvetlen tőszomszédságában elfekvő saját földterületemen eladás céljaira

jóminőségű vályogot

fogok előállítani, melyet jutányos árban árusítok. — Előzetes, szives megrendeléseket már most elfogadok.

Tisztelettel

Vujkovitsné Jávor Ilona

II. Szent László-utca 30. szám.

Csak „SICULIA” névvel ellátott üvegek valódiak.

A málnási SICULIA forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken átfurt artézi-forrás. A gyomorégést rögtön megszünteli. Páratlan étvágygerjesztő! Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen.

Korányi, Kéty, Tauszk, Riegler tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁSI

SICULIA

forrást a kontinens legdusabb természetesen alkalikus sós savanyúviznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Stampfl Jenő

fűszerkereskedésében.

Ugyisint minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók. — Telefon 81. szám.